

Баварія, и получилъ име-то си отъ Русска-та обсерваторія въ Дерптъ, въ коя-то той са намѣрва. Той е много по-малкъ отъ голѣмыя Хершелевъ телескопъ. Предмѣтно-то му стъгло има девять и половина дюйма въ діаметра, а дължина-та на инструмента е четиринадесять фута. Макарь цѣната на този инструментъ да възлѣзва почти до хыляда и двѣстѣ Англійскы лиры, но казватъ, че тѣзи сумма едвамъ покрыла дѣйствителны-тъ разноска. Той тѣжи петъ хыляды фунта; но при всичко това, человекъ може да го възвие съ прѣсть. Таквази леснина въ движенія-та му дава му голѣмо прѣимущество прѣдъ Хершелева телескопъ. Освѣнъ това, небе-то въ Англія бива толкъо често неблагопріятно за астрономическы наблюдения, що-то едвамъ сто добры часове (т. е. таквизи, въ кои-то може да са употрѣби най-голѣмо увеличеніе) са получавать въ една цѣла година. Както по тѣзи причина, тѣи сѣщо и поради трудно-то мѣстеніе на този инструментъ отъ едно положеніе въ друго, Хершелъ исчислилъ, че за да може да са погледне мгновено на всяка часть на небе-то съ този инструментъ, потрѣбно е около шестстотинъ години време. Тѣзи бѣлѣжка показва, че таквизи голѣмы телескопы не струватъ за обыкновенны-тъ цѣли на астрономическо-то наблюдение. Дѣйствително, по-голѣма-та часть отъ Хершелевы-тъ открытія была направена при помощи-та на малкы-тъ му телескопы; и макарь, въ нѣкои редкы случаи да сѣ са употрѣбывали увеличенія въ седмъ хыляды пѣти, обаче въ по-голѣма-та часть на неговы-тъ наблюдения было достаточно увеличеніе до двѣстѣ или до триста пѣти. Най-голѣма-та сила на Дерптскыя телескопъ възлѣзва само до седмстотинъ пѣти; но директора на тѣзи обсерваторія, Профессоръ Струве, е на мнѣніе, че, като са земжтъ въ съображеніе всички обстоятелства, този инструментъ е почти или даже съвършено равенъ по достоинство-то си съ Хершелева четиридесять-футовый рефлаторъ.

Отъ всякы телескопы, кои-то до сега сѣ са направили, най-голѣмыя-тъ и най-забѣлѣжителныя-тъ е този, за кой-то наука-та длѣжѣе на прѣдпріемчивость та и просвѣщенна-та любовь къмъ знаніе-то на графа Росса. Този благороденъ инструментъ, кой-то е въздигнжтъ въ Парсонстаунъ, въ Ирландія, е отражателенъ телескопъ. Голѣмо-то му огледало има шесть фута въ діаметра, петъ и половина дюйма дебелина при окръжностъ-та и петъ въ центра; то тѣжи повече отъ 2000 омы. Въ състава на огледало-то влѣзватъ мѣдъ и калай въ слѣдуща-та пропорція: 126 части мѣдъ и 57 $\frac{1}{2}$ калай. Само мѣдъ-та струвала 100 Англійскы лиры. Отъ обстъргваніе-то и оглажданіе-то дебелина-та му са смалила на една осма часть отъ дюйма. Фокусно-то разстояніе на това огледало е около 54 фута или почти 24 аршина. Отражающа-та повърхность на огледало-то е 4071 квадратенъ дюймъ, а пѣкъ отражающа-та повърхность на Хершела четиридесять-футовъ телескопъ има само 1811 квадратны дюйма. Количество-то на свѣтлина-та, коя-то са отражава отъ пѣрвыя телескопъ е два пѣти по-голѣмо отъ онова на Хершелева най-голѣмъ рефлаторъ; а отъ това количество на отраженна-та или прѣломлена свѣтлина най-много зависи сила-та на телескопа да прониква въ пространство-то.

Трѣба-та на този телескопъ заедно съ ковчегъ-тъ, въ кой-то са намѣрва огледало-то, е 56 фута дълга, и е направена отъ дѣскы, единъ